

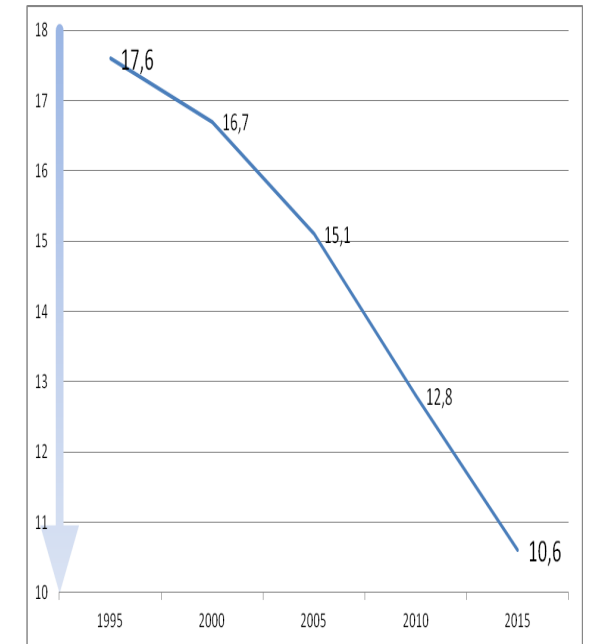
FUKUŞİMA'YI UNUTMA, YAŞAMA SAHİP ÇIK

Çernobil'den sonraki en büyük nükleer felaket olan Fukuşİma'nın yedinci yıl dönümünde hayatını kaybedenleri, Sinop'ta ve Akkuyu'da nükleer santral kurma girişimlerinin gölgesinde, anıyoruz. Nükleer felakete neden olan Rusya ve Japonya'ya ülkemizde nükleer santral kurdurulmasını utancıyla, Japon halkına dayanışma mesajlarımız iletiyoruz.

Öncelikle enerji gereksinimimizi yerli ve yenilenebilir kaynaklarımızı verimli kullanarak karşılamamız olasıdır. Mevcut kurulu gücümüzün 10 yıllık dönem için gerçekleştirilen tüm projeksiyonlarda elektrik gereksinimimizi karşılamada yeterli olduğu görülmektedir. İhtiyaç olmamasına, diğer kaynaklar göre pahalı olmasına, yüksek risk barındırmasına rağmen santral çalışmalar ısrarla sürdürülmektedir.

İnşaat çalışmaları gelecek ay başlanacağı açıklanan Akkuyu nükleer santrali için Rusya'ya verilen alım garantisi kapsamında 15 yıl boyunca 35.2 milyar dolar (132 milyar TL) ödeneceği hesaplanmaktadır. Santralin toplam yatırım bedelinin 20 milyar dolar olduğu açıklandığı göz önüne alınırsa, Rusya açısında riski kendi toprakları dışında tutarak ciddi bir ticari kazanç söz konusudur. Bu maliyet 2017 elektrik toptan piyasası ortalamasına kıyasla yüzde 275 daha yüksektir. Geçtiğimiz ay ÇED süreci kapsamında halkın katılım toplantısına yurttaşların katılımının engellenen Sinop nükleer santrali için verilen 20 yıllık alım garantisinin ülkemizi maliyeti daha da yüksektir ve toplam maliyetin 75.8 milyar dolara (284 milyar TL) ulaşacaktır. Bu maliyet ise 2017 yılı ağırlıklı ortalama fiyatlardan yüzde 242 daha pahalıdır.

Dünya Geneli Yıllık Elektrik Üretimi (TWh)					
Yıllar	1995	2000	2005	2010	2015
Yenilenebilir	2637	2837	3295	4209	5534
Nükleer	2332	2591	2768	2756	2571
Toplam	13285	15471	18324	21502	24255
Nükleer Enerji Payı (Yüzde)	17,6	16,7	15,1	12,8	10,6

Çalışmaları ısrarla sürdürülen bu iki nükleer santralının ülkemize maliyeti 111 milyar dolar aşacaktır.

Fukuşİma'nın yedinci yılında, felaketin etkileriyle halen boğuşan Japonya'ya ülkemizin en huzurlu illilerinden biri olan Sinop'a nükleer santral kurdurulmaya çalışılmasını, akıl ve mantıkla izah etmekte zorlanıyoruz. Felaketin üzerinden 7 yıl geçmesine rağmen nükleer sızıntının önüne geçilememiştir. Santrali işleten Tokyo Elektrik Enerjisi Şirketi (TEPCO) reaktör enkazında keşif yapmak üzere geliştirilen teleskopik robot kolunun ucuna yerleştirilen kamerayla erimiş haldeki nükleer yakıtın konumunu daha geçtiğimiz aylarda belirleyebilmiştir. TEPCO'nun açıklamalarında, sızıntının önlenmesi ve santralin nihai olarak tasfiye edilmesinin 40 yılı aşacağı ifade edilmektedir. Sahada 8 bine yakın personelle ancak kirliliği radyoaktif suyun

denize karışmaması için çalışma yürütülebilmektedir. Bölgedeki 7 kentte yaşayan 200 bin kişi sızıntı sonrası evlerini terk etmek zorunda kalmış, binlerce insan sağlığını yitirmiştir. Japonya'dan ithal edilen gıda ve tarım ürünlerine yönelik tüm dünyada kısıtlamalara gidilmiştir. Ülkemizde geçtiğimiz aylarda kaldırılan radyasyon denetimlerine, Avrupa Parlamentosu'nun kararıyla AB ülkelerinde devam edilmektedir.

Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun (IAEA) verilerine göre; dünya genelinde faaliyette bulunan 449 nükleer reaktörün yalnızca yüzde 11'i yani 51'i on yaş ve altındadır. Aynı verilerine göre 86 tanesi batı Avrupa ülkelerinde olmak üzere dünya genelinde 166 nükleer reaktör kapatılmıştır. Avrupa Komisyonu'nun 2017 İstatistiklerine göre ise 1995 yılında dünya genelinde elektrik üretiminin yüzde 17,6'sı nükleerden karşılanırken, 2015 yılında bu oran yüzde 10,6'ya gerilemiştir. Aynı dönemde yenilenebilir enerji kaynaklarının payı ise yüzde 22,8'e tırmanmıştır. İstatistikler açıkça dünya genelinde nükleer enerji döneminin kapandığını, yenilenebilir enerjiye yönelim olduğunu ortaya koymaktadır. Yenilerin inşa edilmemesi, mevcutları ömrünü tamamlamasıyla, Sinop ve Akkuyu santrallerinin devreye alındığı yıllarda dünya genelindeki az sayıdaki nükleer santralden ikisi ülkemizde yer alacaktır. Başta güneş ve rüzgar olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarında yaşanan gelişmeler tüm dünyada elektrik maliyetlerini düşürmektedir. Önümüzdeki yıllarda maliyetlerin daha da düşmesi beklenirken, ülkemizin nükleer enerji lobisi için bir sıığınağa dönüştürmesi kabul edilemez.

Güvenlik kültürünün gelişmediği ülkemizde, İzmir Gazimir'deki eski kurşun fabrikasından kaynaklanan radyoaktif kirlilik halen temizlenmemiştir. Manisa Köprübaşı ve Aydın Kısır'daki terk edilmiş uranyum madenlerinin saçtığı tehlikeye yıllardır önlem alınmamıştır. Nükleer santralle karşılaştırıldığında radyoaktivite yönünden çok daha az risk oluşturan bu tesisler ve sahalarda önlem alınmaması, endişelerimizi arttırmaktadır. Uygulamalı Fizik dalında lisans eğitimi alan ve felaketin yaşandığı dönemde Japonya Başbakanı olan Naoto Kan'ın ifadeleriyle "nükleer enerjinin geleceği olmadığı" vurguluyoruz. En büyük iki nükleer kazaya neden olan Rusya ve Japonya'nın nükleer riskleri ülkemize taşınmasına olanak verilmemesi için kamuoyuna duyarlılık çağrısı yapıyoruz.

Nükleer Karşıtı Platform
İzmir Bileşenleri
11.03.2018

HİROŞİMA'NIN YIL DÖNÜMÜNDE NÜKLEER TEHLİKEYE HAYIR!

Hiroşima'ya 1945 yılında atom bombası atılmasının ardından geçen bunca yıla karşın acısı, insanım diyen herkesin yüreğinde yaşıyor. Yıllardır süren bir savaşı bitirmek bahanesi ile gerçekleştirilen bu saldırıda 140 bin masum sivil ölmüş, arkasından Nagaziki'ye de atılan bomba nedeniyle 80 bin sivilin daha kavrularak hayatını kaybetmiştir. Radyasyonun etkileri yıllarca sürmüş, milyonlarca insanın sakat, hastalıklı, yoksul yaşamasına, daha sonraki nesiller bile sağlıksız ve sakat doğmuştur. Oysa, bu bombalar atıldığında, savaş zaten bitmek üzereydi. Hiroşima katliamının 73'üncü yıldönümünde nükleer tehlike, halen başımızın üzerinde tüm dehşetiyle duruyor. Nükleer silahlar oluşan dehşet dengesi nedeniyle kullanılamamaktadır ama bu nükleer tehlikenin geçtiği anlamına gelmiyor. Aşağıdaki iki örnek bile endişelerimizde ne kadar haklı olduğumuzu gösteriyor:

1-Nükleer Güç Santralleri (NGS): Çernobil ve Fukuşima'nın yarattığı felaketler halen belleklerimizde çok taze. Bu kazalarda ölenlerin yanı sıra, halen yayılmakta olan ve titizlikle boyutları gizlenen radyasyonun etkileri, nükleer tehlikenin en çarpıcı örnekleri. Bununla da kalmıyor, ilk nükleer santralden bu yana, 700 kadar kaza yaşandığı, bunların çoğu kamuoyundan gizlendiği belirlenmiştir. Bu kazalarda ölen, sakat kalan, yaralanan olup olmadığı ise yeterince açık değildir.

2-Nükleer Atıklar: Türkiye'nin en büyük üçüncü kenti İzmir'in göbeğinde, Gaziemir'de, nereden geldiği, ülkeye hangi yollarla sokulduğu bilinmeyen radyoaktif atıklar nedeniyle Gaziemir ve Karabağlar ilçelerinin bir bölümünde yaşayan yurttaşlar risk altındadır. Radyoaktif atık ticaretinin yasak olmasına karşın, bu atıklar nasıl oldu da Gaziemir'e kadar geldi sorumuz ise bir türlü yanıtlan(a) mıyor. Halkapınar istasyonundaki radyoaktif atıkların da nereden geldiği yanıtlanmazken, bu atıkların akıbeti de belli değildir. Tüm çağınımıza karşın sağlık taraması yapılmadığı için gerçek boyutları bilinmemesine rağmen anormal doğumlar, düşükler, kanser vakalarında artış yaşanıyor. Yetkililerin duyarsızlığı, teknik donanımın yetersizliği yüzünden, daha ne kadar süreyle bu sorunların yaşanacağı ise belirsizdir. Ülkemizin daha nerelerinde bu tür atıkların bulunduğu belirsizdir. Ülkemizin gizli bir nükleer atık deposu olarak kullanılmasından endişe duyuyoruz.

Bu şartlar altında ülkemizde üç adet nükleer santral kurulması planlanmaktadır. Ne gariptir ki bu santrallerin ilki, ilk nükleer faciyanın yaşandığı Rusya tarafından, ikincisi ise ikinci nükleer faciyanın yaşandığı Japonya tarafından yapılacak. Üçüncüsünün ise teknik yeterliliği tüm dünyada tartışılan Çin tarafından yapılacağı iddia ediliyor. Bu seçimlerin hangi araştırma, hangi bilgi birikimiyle yapıldığı belirsizdir. Çernobil ve Fukuşima'daki gibi bir kaza olursa, bunun sorumlusu kim olacaktır! Bir kaza sonucu, binlerce insanın ölümüne, yaralanmasına, yaşamlarının alt üst olmasına neden olabilecek bu santrallara ilişkin teknik bilgilerin kamuoyuna açıklanmasını istiyoruz.

Nükleer Karşıtı Platform
İzmir Bileşenleri
6 Ağustos 2018

HİROŞİMA'NIN YIL DÖNÜMÜNDE NÜKLEER TEHLİKEYE HAYIR!

6 Ağustos 1945 tarihinde Hiroşima'ya atılan atom bombası felaketinin üzerinden 74 yıl geçti. Savaşı bitirme gerekçesiyle 4 ton ağırlığında ve 15 kiloton etkisindeki atom bombasıyla gerçekleşen saldırıda, 140 bin masum sivil ölürlen, hemen ardından Nagazaki'ye atılan ikinci bombayla ise 80 bin sivil daha katledildi. Sonrasında ise radyasyonun etkisiyle hayatını kaybedenlerin sayısı 400 bini aşmıştır.

Daha etkili olması amacıyla havada patlatılan bombalarla her iki şehir tamamen tahrip edilirken, doğal çevrede yaşam olanaksız hale getirildi. Radyoaktivite yıllar boyu yaşamı tehdit ederken, hayatta kalabilenlerin yüz binlercesi sonradan sakatlıklar, yamklar, sistemik hastalıklar ve kanser nedeniyle ölürlen ve saldırının olumsuz etkileri günümüzde halen devam etmektedir. Felakete ilişkin görüntüler acıyı gözler önüne sererken, bölgede radyasyonun etkisi yıllarca sürmüş, sağlıklı, hastalıklı, sakat nesiller ile yaşam devam etmiştir. Tarihin en karanlık saldırısı sonrasında hızla yayılan radyasyon ile birçok canlının, çocuğun, yeni doğan bebeklerin radyasyona bağlı hastalıklara ve genetik bozukluklara maruz kalmasına neden olmuştur. Bombanın atıldığı bölgede hayatta kalanlara verilen isim Hibakushalar oldu, onlar ve çocukları yıllarca dışlandılar, radyasyon korkusu ile kimse yaklaşmak istemedi...

Nükleer katliamın üzerinden geçen 74 yılda dünya, birçok nükleer kazaya maruz kaldı. Felaketlerin boyutları, kamuyu ile tam paylaşılmadan yaşanmaya devam etti. Çernobil ve Fukuşima nükleer felaketleriyle yıkımın büyüdüğü süreçlerde dünya nükleer teknolojiyi tartışmaya başlarken, ülkemiz tüm bu felaketlerden uzakta nükleer teknolojiyi kucaklamaya, masum göstermeye ve kontrolsüzce nükleer santral kurma çalışmalarına devam ediyor. Nükleer santral atıklarının bertarafına ilişkin bir yöntemin bulunmadığı günümüz teknolojisinde, "mutfak tüpünden daha az tehlikeli" söylemleri ile gayri ciddi yürütülen süreçler; Akkuyu Nükleer Santrali inşaatında oluşan çatlak ve inşaat çalışmalarında görev yapan personelin basına yansıyan "apartman inşaatı bile daha ciddi yapıyor" söylemleri, içinde bulunduğumuz tehlikenin boyutlarını gözler önüne sermektedir. 11. Kalkınma Planı'nda nükleer teknolojiye ilişkin çalışmaların geliştirilerek devam edeceği belirtiliyor.

Ülkemiz kontrolsüzce nükleer felaket macerasına sürüklenirken; İzmir Gazimir'de 1940'lı yıllarda kurulan Aslan Avcı Kurşun Fabrikası sahasında, 2007 yılında tespit edilen nükleer atıklarla ilgili olarak 6 yıl önce tarihin en büyük çevre cezası kesilmiştir. 2019 yılına geldiğimizde, 12 yıllık bu süreçte İzmir halkı nükleer atıklarla birlikte yaşamaya devam ediyor. Bu cezanın tahsil edildiğine dair bir açıklama da yapılmamıştır.

Atıkların tespitinden itibaren; merkezi ve yerel idareler tarafından alanın çok hızlı bir şekilde atıklardan temizlenmesi, sağlıklı ve güvenli koşullarda rehabilitasyonunun sağlanması beklenirken, çalışmalar yüzeysel önlemlerle, adeta sıradan bir hafriyat kaldırma mantığıyla yürütülmüştür. Diğer taraftan; ülkemize girişi ve ticareti yasak olan bu nükleer atıklarla ilgili sorumluların tespiti ve hangi yollarla ülkeye girdiğine ilişkin inceleme ve değerlendirme yapılmamıştır. 2007 yılından beri yasal tespitleri yapılmış olmasına karşın, bugüne kadar herhangi bir işlem yapılmamış olması, çevre ve hak sağlığı ile ilgili yaratılan risklerle ilgili firma ve diğer sorumlular için gerekli işlemlerin ivedilikle gerçekleştirilmesi, kamuoyunun şeffaf ve sağlıklı şekilde bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Dönemin Çevre Bakanlığı'ndan geri dönüşüm tesisi lisansı almış olan ve denetimleri gerçekleştirilen bir firmanın bahçesinde bulunan atıklar ile ilgili olarak sunulan tehlikeli atıkların ayrıştırılması ve bertarafı projesi ile ilgili ÇED süreci de ülkemizdeki atık yönetiminin trajikomik

bir örneğidir. Atıklarımızı mevzuatlarımıza uygun olarak bertaraf etmekle yükümlü olan lisanslı ve denetim altındaki tesislerde bile bu süreci yaşıyorsak; atıklarımızı doğru yönettiğimizi söylemek mümkün müdür?

Nükleer santraller ile ilgili süreçleri hızlı bir şekilde işleten, nükleer santralleri mutfak tüpünden daha az tehlikeli gören, ÇED süreçlerine halkın katılımını engelleyen yönetimlerin. Gaziemir'deki atıklarla ilgili süreçte gösterdikleri tutum, ülkemizde ve kentimizde yaşamlarımızın nasıl hiçe sayıldığına önemli bir göstergesidir. Nükleer atıkların nasıl geldiği ve bu alana nasıl gömüldüğü konularında ise bugüne kadar hiçbir açıklama ya da işlem yapıldığı bilgisi kamuoyu ile paylaşılmamıştır. Bu noktada ülkemizin nükleer çöplük olarak kullanılmasına izin verenler, yaşamlarımızı hiçe sayanlardır. Bu durum; Akkuyu'da yapımı süren nükleer santralinin atıklarının nasıl denetleneceği konusunda da bizleri endişelendirmektedir. Kamuoyunda Akkuyu'nun, bir nükleer atık deposu olarak kullanılacağı spekülasyonlarına da ilgililerden doyurucu bir yanıt alınmamaktadır.

Ülkemizdeki nükleer santral macerasını kontrolsüz bir şekilde hızlandıran yönetimler; 12 yılda İzmir'in ortasında bulunan nükleer atıkların temizlenmesine yönelik hiçbir ciddi çalışma yapamamıştır. İzmir'deki nükleer atıkları 12 yıldır çözemeyen yetkililer, nükleer santrallerin geri dönüşü olmayan risklerini nasıl yöneteceklerdir?

Nükleer Karşıtı Platform İzmir Bileşenleri olarak; yaşam mücadelemizde nükleer silahlar, teknoloji ve santraller ile ilgili her türlü çalışmanın karşısında olacağımızı, yaşamı savunacağımızı vurgulayarak, Gaziemir'de yıllardır bekleyen nükleer atıkların çözümüne ve atıkların nereden nasıl geldiği sorularının cevapları ve sorumlularının bulunmasına ilişkin mücadeleyi bırakmayacağımızı bir kez daha ifade ediyoruz. İzmirlileri, tüm halkımızı bu çok ciddi tehlikeye karşı mücadeleye çağırıyoruz. Tarihin en büyük katliamlarının yaşandığı Hiroşima ve Nagazaki'de hayatlarını kaybedenleri bir kez daha anıyoruz. Bu büyük faciaların yıldönümünde, ülkemizin nükleer bir faciaya sürüklenme olasılığına karşı da var gücümüzle mücadele edeceğimizi vurgulamak isteriz.

Nükleere İnat, Yaşasın Hayat!

**Nükleer Karşıtı Platform
İzmir Bileşenleri
6 Ağustos 2019**